

Oslo // 30.09.2022
Kulturdepartementet

Norske Dansekunstnere organiserer om lag 800 dansekunstnere og er et nasjonalt fag- og kunstnerforbund for dansere, koreografer og pedagoger. Våre medlemmer har et profesjonelt virke av sammensatt karakter og med bred individuell egenart innenfor scenekunstheltet.

Dansekunstnere drifter egne kunstneriske næringer, forvalter eget kunstnerskap, går inn og ut av tilknytningsforhold av variert omfang og karakter, og vi går inn og ut av forskjellige inntektsforhold. Dette komplekse vekselvirket ekskluderer i stor grad de mer tradisjonelle rammevilkårene i arbeidslivet, der du har en arbeidsgiver som tilrettelegger for at arbeid skal gjennomføres av arbeidstakere under ordnede forhold, hvor sosiale rettigheter og forutsigbarhet i arbeidsmengde og lønn ivaretas. Fraværet av trygge og forutsigbare arbeidsvilkår er åpenbare i dagens virkelighet.

Vi takker for denne muligheten til å oppdatere i det videre arbeidet med Kunstnermeldingen.

Hva kan gjøres for å legge til rette for flere kulturarbeidsplasser og kompetansemiljø over hele landet?

Nye stillinger for dansekunstnere ved regionale kompetansesentre for dans.

Dansekunstnere har i dag svært få ansettelsesmuligheter i Norge. Kun Carte Blanche i Bergen og Nasjonalballetten ansetter dansere. Dette summerer seg til om lag 80 stillinger for dansere i Norge. For koreografer finnes i dag ingen mulighet for ansettelser, de jobber utelukkende på stykkekontrakter eller tilknyttet egne eller andres prosjekter.

De regionale kompetansesentrene for dans (RKD) jobber imidlertid for å utvide sin virksomhet og kunne tilby bedre og flere tjenester. Noen av sentrene bør utvikles til å bli koreografiske sentre over tid. Her er det naturlig å opprette stillinger både av administrativ og kunstnerisk art. Det er viktig at politikerne er klar over disse potensialene og ser på disse sentrenes utviklingsmuligheter som del av den videre politikutformingen.

Sikret og ryddig finansiering av RKD og deres totale virksomhet.

De regionale kompetansesentrene for dans er av avgjørende betydning for kunstformens videre utvikling og for kunstnernes arbeidsmuligheter. Viktigheten av å følge opp disse i tiden fremover og

at de også på sikt fullfinansieres utenfor kulturfondet. Sentrene søker i dag ordningene for arrangørstøtte og gjestespill for å få fullfinansiert sin totale virksomhet. Vi mener tilskudd til nettopp å arrangere festival samt annen formidling bør bli en del av det årlige, faste tilskuddet fra stat, region og kommune, og ser det som en bedre løsning enn dagens praksis der sentrene søker kulturfondet og dermed risikerer nedskjæringer og avslag. Dagens praksis bidrar til usikkerhet og manglende finansiell forutsigbarhet for sentrene.

Dansekunsten søker samtidig nye finansieringskilder utenfor Norsk kulturfond. Å styrke dansen med mer utviklings-, produksjons- og visningsmidler gjennom regionale kulturfond avhenger av friske midler, samt at fondene styrkes av en slik karakter at det blir realistisk å gjennomføre kunstneriske utviklings- og produksjonsarbeid. Vi ser de regionale kompetansesentrene for dans som naturlig påkoblingspunkter til slike fond. RKDene kan utvikles med ny funksjonalitet i dette utvidede infrastrukturendskapet. Bl.a. kan de bistå med faglige vurderinger rundt utvelgelse av kunstneriske satsinger og prosjekter som søker til regionale kulturfond og ta oppgaver knyttet til tildeling og rapportering.

Ny satsing på dans og koreografi.

En insentivordning for ny norsk koreografi på linje med insentivordningen for norsk dramatik er en god ambisjon på vegne av ny norsk koreografi. Samtidig oppfordrer vi til å prioritere opprettelsen av et Koreografiens Hus i Oslo, det i tillegg til å utvikle flere koreografiske sentre regionalt gjennom videre utbygging av regionale kompetansentre for dans. Der alle regioner unntatt Møre og Romsdal har ett eller flere regionale kompetansentre for dans som bistår med ulike tjenester tilknyttet produksjon mangler Oslo et tilsvarende tilbud, til tross for at ca. 75 % av alle dansekunstnere i Norge bor og virker i Oslo.

Opprettelsen av et "Koreografiens Hus" er del av forprosjektet **Prosjekt Oslo** som ledes av Norske Dansekunstnere og har som mål å utvikle og etablere et sted der prosjektbaserte danse- og scenekunstnere har rom for å prøve, utvikle, produsere og vise nye arbeider. Paraplyprosjektet Prosjekt Oslo har imidlertid en lang realiseringshorisont og det er behov for å fremskynde delprosjektet Koreografiens Hus for å gi de skapende dansekunstnerne og koreografene et dedikert arbeidsrom og muligheter for å inngå i et profesjonelt fellesskap og arbeidsmiljø. Vi ser behov for å utvikle et "Koreografiens Hus", etter modell av Dramatikkens Hus. Norske koreografer mangler dedikerte rom og miljø der de kan inngå i et kollegium og utvikle koreografiske verker og produksjoner. Koreografiens Hus blir et sted hvor utøvende dansekunstnere, scenografer, lysdesignere, komponister og andre som inngår i en kunstnerisk prosess og tilknyttes på prosjektbasis. Stedet vil tilby profesjonell kompetanseutvikling til koreografer og andre dansekunstnere. Det er et mål at man her skal kunne invitere publikum inn til visninger av prosessarbeid, slik at de får innsikt i hvordan dansekunsten utvikles, samt får anledning til å se mer ferdigstilte forestillinger. Dette for å utvide markedet for dansekunst, som har store utviklingspotensialer.

Ny ordning for etablerte scenekunstkompanier.

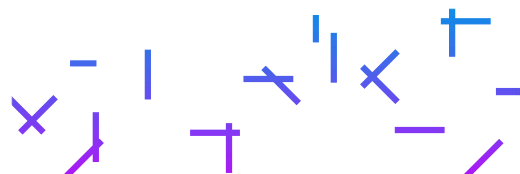
Strategi for scenekunst 2021-2025 understreker behovet for en ny pilotordning for driftstilskudd til små virksomheter på scenekunstmrådet. Dansekompaniene og aktiviteten de genererer utgjør tyngden i produksjon og visning av ny, norsk dansekunst. Flere av kompanienes verker er sterkt etterspurt i det internasjonale scenekunstmarkedet og utviklingspotensialene er store. At en ny

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

finansieringsordning etableres slik at kompanier og kunstneriske virksomheter som har uttømt mulighetene for tilskudd under den tidligere basisordningen, er av avgjørende betydning for at både dansekunstneriske verker og kunstnerisk kompetanse ikke skal gå tapt. Å prioritere opprettelsen av en slik finansieringsordning er en effektiv og god løsning.

Hva kan gjøres for at kunstnere får rimelig betaling for arbeid, oppdrag, bruk og visning av verk?

Styrking av Kulturfondet.

I Norge skapes og vises dansekunst i all hovedsak med finansiering fra Norsk kulturfond. Tildelingsprosenten for fagområdet scenekunst, som favner dansekunsten, er betydelig lavere enn gjennomsnittlig tildelingsprosent på tvers av alle ordninger. Og siden tildelingsprosenten er så ulik på tvers av kunstfag bør det være en politisk målsetning å jevne den ut raskt. Norsk kulturfond og avsetningene til ordningene for scenekunst generelt, og dansekunst spesielt, må derfor styrkes, slik at tildelingsprosenten til de ulike kunstfagene over tid blir jevnere enn den er i dag. Som et laveste ambisjonsnivå må rådets forslag om å styrke disse ordningene etterkommes. Det reelle behovet er imidlertid langt større og en økning til scenekunstmrådet vil bidra til å styrke den økonomiske bærekraften i prosjektene som innvilges støtte. Dette er et nødvendig tiltak for å styrke kunstnerøkonomien.

I de kommende årene bør løft følges opp med en jevn, videre opptrapping. Kunstfelt som i liten grad er institusjonalisert og har manglende infrastruktur å virke innenfor, som dansekunsten, bør utover en utjevning av tildelingsprosenten vurderes ekstra prioritert gjennom kulturfondet i påvente av at den nødvendige infrastrukturen kommer på plass. I påvente av ny og tilpasset infrastruktur og for å raskere oppnå de politiske målsetningene om økt profesjonalisering og effektiv administrering av kunsten bør Kulturrådet se på mulighetene for å opprette en ordning for produsentstøtte for scenekunstfeltet. Dette i påvente av utbygging av den eksisterende infrastrukturen som b.a. de regionale kompetansesentrene for dans. I tillegg må bevilgningene til prosjekter som omhandler mangfold og inkludering, samt er rettet mot barn og unge styrkes.

Prioritering av flere arbeidsstipender til dansekunstnere.

Dansekunsten har de siste 20 årene ekspandert raskt, i form av økning i antall aktive, profesjonelle dansere og koreografer. Økningen skyldes at flere dansekunstnere står lengre i sitt kunstneriske virke, samtidig som tilsiget av nye dansekunstnere er jevnt økende. For å ivareta denne voksende gruppen av dansekunstnere, samtidig som man tilrettelegger for og etterstreber en bred representasjon av kunstnere i feltet, er det nødvendig å gi dansekunsten en økning i antall stipendhemler under Statens kunstnerstipend. Kvaliteten og omfanget av produksjon av norsk dansekunst har økt betraktelig de siste årene, og en økning i antall stipendhemler til dansekunsten vil bidra til en ytterligere styrking av selve kunstformen. Strategi for scenekunst 2021-25 adresserer behovet for flere og bedre vilkår for skapende dansekunstnere. Strategien sier bl.a. (side 29):

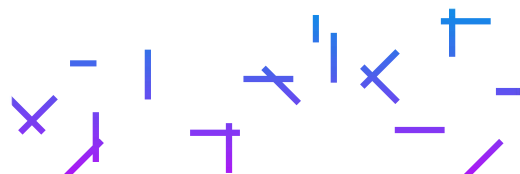
Aktører innanfor dans står svakere i arbeidsmarknaden enn andre yrkesgrupper på scenekunstmrådet. Det kjem i hovudsak av at det er få institusjonar for dans i Norge og dermed færre arbeidsgivarar enn for teaterutdanna aktørar. Til liks med dansarar har koreografar lite tilgang på faste stillingar eller langvarig arbeid ved ein institusjon. Koreografane har dessuten ofte ei rolle som prosjektleiar og åndsverkinnehavar, noko som gjer dei særlig sårbare i den frie arbeidsmarknaden. Regjeringa anerkjenner disse problemstillingane og vil styrkje

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

stipendordningane og sikre betre vilkår for dansekunstnarar (koreografer og dansarar) som held høg kunstarisk kvalitet og aktivitet.

Ett av tiltakene i strategien er derfor å styrke stipendordningen for dansekunstnere. Ved å legge denne prioriteringen til grunn for fordelingen av eksisterende og eventuelle nye hjemler i årene fremover, kommer det en dansekunstner direkte til gode. Norske Dansekunstnere anser problembeskrivelsene og forslagen til løsning i Strategi for Scenekunst som et godt utgangspunkt for å avhjelpe situasjonen for dansekunstnerne. Dansekunsten er en bransje som preges av svake vilkår og mangel på faste, varige arbeidsmuligheter og stillinger. I tillegg har pandemien vært svært utfordrende for denne kunstnergruppen, og en kanalisering av økte muligheter gjennom eksisterende ordning, som Statens kunstnerstipend, har vist seg treffsikkert og effektivt. Statens kunstnerstipend anses av våre kunstnere som en spesielt viktig ordning, fordi den gir mulighet for å utøve yrket som dansekunstner over en periode av en viss varighet.

Styrking av SKUDA.

En styrking av Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA), slik at de gis mulighet for å ansette og lønne flere skuespillere og dansere i perioder uten oppdrag, vil også utbedre situasjonen for danse- og scenekunstnere. Alliansens eget mål er å kunne ansette 150 ved inngangen av 2025, vi mener dette er et realistisk mål.

Samspill mellom etablerte scener og frie dansekunstnere.

Et styrket samspill mellom eksisterende institusjoner og det prosjektbaserte dansekunstheltet er også en god måte å anvende allerede bevilgede ressurser på som vil sikre kunstnerøkonomien. Vi opplever at potensialet for utveksling ikke er fullt utnyttet per i dag. Scenekunststrategi 2021-25 trekker opp ambisjonene og linjene for et slikt samspill på en god måte, men vi ser også muligheter utover de tiltakene og insentivmidlene som er lansert i denne. Gjennom tilknytning av prosjektbaserte kunstnere til etablerte institusjoner ved å gi de en midlertidig forankring og tilhørighet ved en eksisterende institusjon vil kompetansen og profesjonaliteten rundt den kunstneriske virksomheten strykes. Dette handler om å gi prosjektbaserte kunstnere en mulighet til å jobbe sammen med et større profesjonelt kunstnerisk apparat, som f.eks. ved Den Norske Opera og Ballett (DNO&B) eller andre scener. DNO&B har allerede etablert en ordning med huskoreografer og en koreografisatsing for kvinner. Vi ser muligheter for at disse ordningene kan styrkes og utvides og i enda større grad, og ved flere institusjoner. I fremtiden bør slike ordninger utformes også med tanke på å styrke mulighetene for kunstnerne i det frie feltet. Dette kan f.eks. skje på følgende måte: Huskoreografer ved DNO&B og Dansens Hus fra det frie feltet i midlertidige, lønnede stillinger. Nye produsentstillinger ved de faste institusjonene som gjennomfører produsentarbeidet i co-produksjoner mellom institusjonen og det frie feltet. De skal aktivt se etter muligheter for samproduksjoner, fellesprosjekter og andre utvekslingsmuligheter på tvers av institusjonen og de frie aktørene. Og sist men absolutt ikke minst Riksteateret kan gjenoppta turnering av danseforestillinger og formidler forestillinger skapt i det prosjektbaserte feltet.

Ansettelsesmuligheter for dansekunstnere ved faste institusjoner.

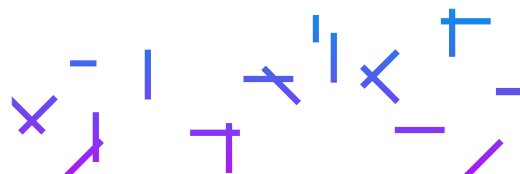
I tillegg til dette ser vi også potensialer for styrke ansettelses- og arbeidsmulighetene for norske koreografer og utøvende dansere også ved de eksisterende scenekunstinstitusjoner, ikke bare som midlertidige huskoreografer eller ansatt på stykkekontrakter. Vi ser muligheter for å ansette koreografer i åremålsstillinger ved nasjonale og regionale scener. Dette er en måte å gi publikum i

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

hele Norge tilgang til et mer mangfoldig program og flere kunstneriske uttrykk og innebærer en likestilling av kunstuttrykkene dans og teater. I påvente av at det utvikles flere tilpassede produksjons- og visningsmuligheter for dansekunsten spesielt, er dette et tiltak som er lett å iverksette ved eksisterende teatre.

Ansvar for ivaretagelse av den norske dansekunstarven.

I Norge er det ingen scenekunstinstitusjoner som har et uttalt ansvar for gjenopptakelser og jevnlig formidling av tidligere skapte, norske, koreografiske verker. Dette er et tildels glemt samfunnsoppdrag, og det er et behov for at også dansekunsten fremover får muligheten til å vise frem og ivareta sin historie gjennom oppsetninger. I dag skjer dette først og fremst i form av arkivet og formidlingsvirksomheten som Danseinformasjonen i Oslo står for. For å opprettholde både tradisjoner og ivareta et historisk mangfold i samfunnet er det nødvendig å formidle eldre dansekunst. Dette på samme måte som Ibsen og Fosse fortsatt spilles jevnlig på de nasjonale teaterscenene. Deler av et slikt samfunnsoppdrag bør legges til de kunstneriske virksomhetene som tidligere har utviklede og fortsatt har etterspurte verk, men andre deler av et slikt oppdraget bør også forvaltes av f.eks de regionale kompetansesentre med utvidede funksjoner, i tillegg til at det bør vurderes om Dansens Hus og DNO&B skulle hatt et mer forankret mandat på dette området.

Mulige nye tiltak.

Er å få på plass en egen vederlagsordning for koreografer. Det finnes i dag ingen tilsvarende ordning for vederlag for dans som det f.eks. gjør for billedkunst og musikk gjennom BONO og TONO. Opprettelsen av en vederlagsordning for koreografi og dansekunst som skapes ville styrket de skapende dansekunstnernes økonomi og mulighet til å stå i sitt kunstneriske virke. Offentlige systemer og ordninger som den kulturelle skolesekken og Dansenett Norge betaler heller ikke vederlag for danseforestillinger som sendes på turné. Kun dersom kunstneren som har skapt verket medvirker i forestillingen får hen et utøverhonorar for sin deltagelse, ikke ett fremvisningsvederlag for å ha skapt verket. Det er på høy tid å styrke anseelsen til dansekunsten gjennom å sikre solide systemer som verdsetter det skapende arbeidet.

Behovet for å utvikle og forankre arbeidsrettede tiltak og initiativer og ordninger for koreografer og skapende dansekunstnere er presserende, og vi ser potensialet for å etablere en koreografiallianse i forbindelse med Koreografiens Hus, som en god og mulig løsning.

Hva kan gjøres for å bedre kunstneres tilgang til sosiale rettigheter?

Her henviser vi til innspillet fra Kunstnernettverket som gjør en grundig og etterrettelig redegjørelse, og kommer med mange gode forslag som vi stiller oss bak.

Hvordan sikre kunstnerisk frihet og ytringsfrihet?

Kulturdepartementet viste i forbindelse med opprettelsen av Ytringsfrihetskommisjonen til at den kunstneriske ytringsfriheten er under press i mange deler av verden, og at den også har vært et kontroversielt og omdiskutert tema i Norge det siste året.

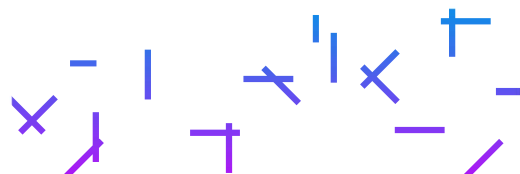
Videre viste departementet til at internetts struktur har gjort det enklere enn før å spre propaganda og desinformasjon for å fremme politiske eller kommersielle interesser, noe som igjen innebærer manipulering av, og fører til svekket tillit til, offentligheten. Det vises også til at ytringer (som f. eks. kunstuttrykk) kan spre seg langt ut over den kulturelle konteksten de ble framsatt i, hvor de i en slik

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

endret kontekst kan få endret betydning og blir vurdert isolert, uavhengig av bakgrunn, kontekst og intensjon.

Enn videre viser departementet til utfordringene det skaper når enhver kan publisere innhold umiddelbart, uten redaksjonell kontroll tuftet på bransjeetiske normer og retningslinjer, med betydningen dette ofte får for kvaliteten på det som publiseres.

Vi deler særlig departementets økende bekymring knyttet til hatefulle, diskriminerende og på andre måter krenkende ytringer, og setter pris på – og slutter oss til – departementets påpekning av at også ytringer som er vernet av ytringsfriheten, men som like fullt anses som problematiske for de som berøres, kan føre til at mange avstår fra å gi uttrykk for sine meninger i offentligheten.

Rapporten «Kunstnere vurderer ytringsfrihet — 2020» (Tore Slaatta og Hanne M. Okstad), som bl.a. baserer seg på tilbakemeldinger fra enkeltkunstnere, omtaler økt konflikt rundt kunstens verdi og status i det norske samfunnet, at det følger mer trusler, vold og trakassering enn før med det å være kunstner, og at kunstnere ofte opplever å stå alene i slike krevende situasjoner. Rapporten påpeker at staten av mange ses som en garantist for kunstneres ytringsfrihet i Norge. Som det fremgår av rapporten, mener en stor andel av aktørene på scenekunstheltet at ytringsfriheten ikke er godt beskyttet; Kun 61% av de spurte scenekunstnerne svarer at de mener ytringsfriheten er tilstrekkelig beskyttet på deres område.

Vi vil i det følgende peke på enkelte forhold som slik vi ser det har særlig stor betydning på dette området, og hvor det er behov for en endring av praksis.

Verktøykassen er tom i møtet med trakassering og hatefulle ytringer.

Straffeloven (2005) § 185 forbyr diskriminerende og hatefulle ytringer, herunder medvirkning til dette. Utenfor strafferetten, på det sivile området, forbyr likestillings- og diskrimineringsloven § 13 trakassering og seksuell trakassering.

På tross av det vern disse bestemmelsene gir, både materielt og ved de uttrykte målsettingene om at oppfølgingen av slike forhold skal prioriteres, er det vår oppfatning at kunstneres «verktøykasse» i møte med slike trakasserende handlinger og ytringer i de fleste tilfeller er tom. Vi har konkrete erfaringer, som illustrerer problemet både på og utenfor strafferettens område hvor anmeldelse av spredning av hatefulle ytringer ikke prioriteres av politi og påtalemyndigheter, at det å klage til Diskrimineringsnemnda ikke har ført frem, og at utøvelse av både rolleforståelse og opptrøden i forhold til enkelts mandat ser ut til å være hardt prøvet i møte med hets og trakassering.

Hvordan sikre at kunstnerbefolkningen gjenspeiler vårt mangfoldige samfunn?

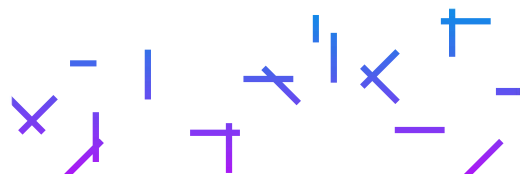
Mangfold og inkludering er et av de viktigste politiske satsingsområdene fremover, både i samfunnet generelt og innen kunst og kultur spesielt. Dans er et uttrykk som i stor grad kan bidra og allerede bidrar til å fremme mangfold og integrering, både fra scenen og blant danseinteresserte barn og unge. Å styrke satsingen på dans, og legge til rette for at et mangfold av dansekunstens uttrykk kan få vokse frem og etablere seg i enda sterkere grad, vil samtidig være å investere i et mer aksepterende og inkluderende samfunn. Det finnes flere eksempler på profesjonelle dansekunstnere i Norge som har kommet fra andre land, bl.a. som flyktninger, som har skapt sin egen karriere innen dans og koreografi, nettopp fordi dansens universelle bevegelsespråk ikke stiller krav til verbalisering og tradisjonell kulturforståelse slik som talespråkene gjør. Dette

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

potensialet oppfordrer vi til å utnytte, både i tilretteleggingen for den profesjonelle scenekunsten og dennes møte med et ungt publikum, i skolen og undervisningen, i fritidsaktivitetstilbudet og i kunst- og kulturundervisningen som tilbys barn og unge, herunder kulturskolen. I skolen forutsetter god opplæring innen dans at det finnes tilrettelagte lokaler og undervisere som innehar profesjonell kompetanse både i det dansefaglige og det pedagogiske.

Hvordan bidra til økt internasjonal samarbeid?

Norge trenger en helhetlig strategi for kulturpolitikken, hvor både nasjonale landsspesifikke og internasjonale aspekter er utredet og ivaretatt. For det ikke-institusjonaliserte, prosjektbaserte danse- og scenekunstheltet er forutsigbarhet, trygge rammer og bedre økonomisk handlingsrom en forutsetning for en videre og styrket deltakelse i internasjonale samarbeider.

Eksisterende ordninger

Norge har allerede noen velfungerende ordninger og systemer som bidrar til økt internasjonal aktivitet for norske danse- og scenekunstnere. Dette er tilrettelagt for i form av finansieringsmuligheter fra Norsk Kulturfond, Fond for Lyd og Bilde, Fond for Utøvende Kunstnere (omtalt tidligere) og STIKK-midlene.

Det internasjonale nettverksarbeidet i Danse- og Teatersentrum bidrar til at mange norske danse- og scenekunstnere blir gitt muligheten til å delta på nettverksreiser. Disse tiltakene er gode, og bør utvikles ytterligere. Et viktig aspekt må være å se på hvordan disse nettverksreisene kan fullfinansieres, slik at kunstnere ikke må dekke store reisekostnader fra egen lomme, for ikke å snakke om lønn til seg selv under reisen.

Gode forvaltningsrutiner som sikrer armlengdes avstand mellom medlemsorganisasjoner og forvaltere av midler til kunstproduksjon og turnering er essensielt, og må hegnes om på bedre måter enn hva som gjøres i dag. Danse- og scenekunstheltet er lite, og det er derfor viktig å se på strukturer som skaper avstand mellom håndteringen av kunstnerisk utvelgelse og den direkte promoteringen av egne medlemskompanier. Ut over dette er arbeidet som DTS gjør som legger til rette for at et bredt mangfold av kunstnere kan øke sin nasjonale og internasjonale aktivitet svært viktig.

Norsk danse- og scenekunst har et stort internasjonalt marked, som må ivaretas, prioriteres og videreutvikles. I etterkant av Covid-19 og en lang periode med reiserestriksjoner trenger den frie, prosjektbaserte scenekunsten stimulering til å opprettholde nettverk, i tillegg til å gjenoppta og intensivere utenriksrettede aktiviteter. Det finnes andre tilskuddsordninger der hovedformålet er internasjonalt samarbeid, markedsføring og tilgjengeliggjøring av norsk kunst og kultur i utlandet, men ordningene har relativt små økonomiske rammer. Midler som bidrar til at den internasjonale aktiviteten kan skje i et omfang som skaper reelle ringvirkninger og varige forbindelser er nødvendig.

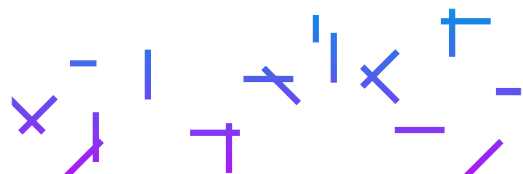
Den norske modellen som omfatter samarbeidet mellom NAA-organisasjonene, norske utenriksstasjoner og UD sentralt, er formålstjendende og anerkjent. Modellen sikrer langsiktighet og maktspredning. Uten denne modellen og midlene over utenriksbudsjettet ville det vært vanskeligere for enkeltkunstnere å nå et internasjonalt marked. En felles struktur letter byrden med administrativt arbeid for kunstnerne. Nettverk er dessuten noe man bygger over tid og det krever strategisk langsiktighet.

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

Kvaliteten på norsk danse- og scenekunst er svært god, og norske danseforestillinger etterspørres internasjonalt. Tall fra Norsk Kulturråds rapporter over aktivitet fra 2018, viser at totalt 38% av de norske danseforestillingene som ble formidlet gjennom året ble vist i utlandet.

Denne etterspørselen etter norsk dansekunst må tas på alvor, og staten må bidra til å sikre at norsk kunst og kultur kan vises på internasjonale arenaer. Dette gjøres gjennom en bred politisk forankret strategi og økonomisk satsning, på tvers av departementene, og her er en felles strategien mellom KUD og UD for internasjonal kunst- og kultursatsning et godt verktøy. Strategien blir viktig både for kunstnerne som får midler til å fremme sine aktiviteter utenlands, men også den videre synliggjøringen og tilgjengeliggjøringen av norsk kunst og kultur verden over.

Andre internasjonale nettverk i scenekunstfeltet

Utover denne aktiviteten inngår flere av de programmerende scenene innenfor danse- og scenekunst i internasjonale nettverk. Ved å være co-produsert kunstner ved en av disse scenene åpnes automatisk flere dører internasjonalt. Dette er et gode, og de programmerende scenene burde i enda større grad bistå de kunstnerne og kompaniene de huser med en økt kontaktflate internasjonalt. Samtidig kan dette systemet oppleves som en brems for andre som ikke får tilgang til denne type nettverk. Å bygge opp strukturer som ivaretar og støtter opp om kunstnerne, må samtidig søke å ikke lukke mulighetsrommet for andre.

Nye tiltak og samarbeider

For å oppnå økt internasjonal aktivitet innen den prosjektbaserte danse- og scenekunsten er det flere nye tiltak som bør vurderes. Kulturattacheer i et nytt og oppdatert format kan være en mulighet. Ekspertter på norsk danse- og scenekunst ved enkelte av utenriksstasjonene, som kan fremsnakke norske kunstnere og aktuelle danse- og scenekunstforestillinger, anser vi som et godt valg. Hvordan dette kan innrettes bør utforskes i dialog med personer med erfaring fra tilsvarende arbeid, ambassader og aktuelle stasjoner ute, i tillegg til feltet selv her hjemme. Flere norske kunstnere samarbeider med agenter eller agenturer i utlandet allerede og i tillegg bør det etableres et norsk agentur relevante steder internasjonalt. På denne måten vil man oppnå økt internasjonal aktivitet, i form av norske forestillinger som kan turnere internasjonalt. Vel så viktig er at norske kunstnere kan inngå i samarbeid med internasjonale aktører, samt få mulighet til å presentere sin kunst i alternative kanaler. Det bør være av interesse å se på hvordan kunst og kultur i større grad kan bli en integrert del av Norges aktiviteter og arrangementer i utlandet.

Danseinformasjonen, som er dansekunstens nasjonale kompetansesenter og arkiv, kunne også hatt en rolle i utenriksarbeidet med å informere om norsk dansehistorie og slik bli en del av det internasjonale plattformarbeidet. De bør bidra til at den internasjonale profileringen bli mer spisset og tydelig, samt at det gjøres tilgjengelig for deltakelse fra flere kunstnere og kompanier.

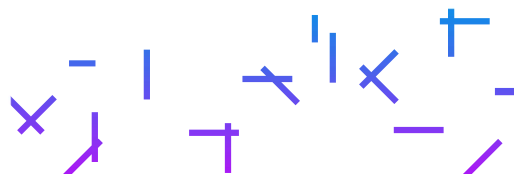
Internasjonal satsing og profilering handler også om å tilgjengeliggjøre det mangfoldet som finnes innen norsk dansekunst for det internasjonale markedet i utlandet. Dette krever et større arbeid internasjonalt for å gjøre bredden i norsk kunst og kultur mer kjent og skape strukturer slik at flere

kontakt@norskedansekunstnere.no

+47 21 02 71 80

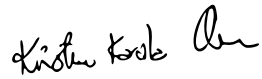
Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

www.norskedansekunstnere.no

får komme i kontakt med det som finnes. Omverdenen behøver mer og bedre info om det som finnes, samt flere møtepunkter.

Godt videre arbeid med kunstmeldingen.

Kristine Kråla Øren, på vegne av Norske Dansekunstnere
forbundsleder

